

Täysistunto

Perjantai 5.6.2020 klo 13.01—13.31

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 65/2020 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 8/2020 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.03 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Teen kokoomuksen lausumaehdotukset:

1. lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viipymättä aidosti vaikuttaviin toimiin työvoiman tarjonnan lisäämiseksi huoltovarmuuden kannalta keskeisillä aloilla.”

2. lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että laittoman työvoiman käytön ehkäisemiseksi hallitus ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta viranomaisille säädetään velvoite ilmoittaa työnantajalle työntekijänä olevan turvapaikanhakijan työnteko-oikeuden päättymisestä.”

Nämä ovat kokoomuksen lausumaehdotukset, ja ne tässä puheenvuorossa teen.

Itse olisin toivonut, että olisi salissa ollut paikalla vielä myös maatalousministeri Jari Leppä. Olisi ollut tärkeä kuulla, mikä on tämän kausityövoiman tilanne tällä hetkellä. Itse asiassa tällä ulkomaalaislain väliaikaisella muuttamisellahan ei tosiasiallisesti tähän vakavaan ongelmaan maataloudessa ja kasvihuone- ja puutarhataloudessa puututa. Tämä koskettaa kaiken kaikkiaan noin tuhatta henkilöä, ja asiantuntijat ovat aika laajasti todenneet, että niistä vain ehkä muutamia tämän kautta... [Hälinää]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Heinonen, hetkinen. — Pyydän, että salissa olevat keskustelut siirtyvät ulkopuolella käytäviksi, jos eivät liity tähän asiaan ja puheenvuoropyyntöihin. Sitten pyydän, että noudatatte turvavälejä keskenään istuessanne salissa. — Olkaa hyvä, Heinonen.

Arvoisa puhemies! Piti tuosta määrästä todeta, että todennäköisesti tällä voidaan muutamia henkilöitä saada. Ei tämä ole mikään ratkaisu tähän kausityövoimakysymykseen.

Lähetekeskustelussa itse totesin, että en ymmärrä sitä, että henkilö, joka on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen, voisi saada tietyllä tavalla tällaisen vihreän kortin jäädä tekemään työtä. Minun mielestäni maastapoistamispäätöksen tulee olla jatkossakin johdonmu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

kainen ja tarkoittaa henkilön pikaista poistamista maasta myös korona-aikana. Nyt varsinakin, kun tilanne on jo se, että lennot näyttävät toimivan eri maista ainakin Suomen suuntaan, todennäköisesti ne saataisiin toimimaan täältä poispäinkin.

Hallitushan on tehnyt päätöksen, että noin 9 000 ulkomaalaista kausityöntekijää voitaisiin ottaa, mutta minun tietoni mukaan vain vajaa 900 on tällä hetkellä tullut ja heistä noin 700 on ukrainalaisia, eli tässä puheet ja teot ovat karusti kyllä ristiriidassa. Itse kaipaisin kyllä määrätietoisempaa otetta pääministeri Sanna Marinin hallitukselta siihen, että näitä kausityöntekijöitä, joita tarvitaan noin 16 000 kaiken kaikkiaan, tänne Suomeen aidosti saataisiin. Nyt tässä on käymässä niin, että kun kevään toimet ovat jo jääneet monessa paikassa vajavaisesti hoidetuiksi, [Puhemies koputtaa] niin jos tässä hallitus ei ryhdistäydy, myös sadonkorjuu on jäämässä tekemättä.

Arvoisa puhemies! Tuo SDP-ryhmän ojentaminen vei sen verran puheikaani, että vielä lyhyesti totean, että tuoreet uutiset kertovat esimerkiksi siitä, että marjan hinta tulee tänä syksynä nousemaan erittäin korkeaksi sen takia, että ulkomaalaisia marjanpoimijoita ei esimerkiksi Suomeen ole tullut.

13.07 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Kyseessä on siis esitys, joka on yksi niistä monista maahanmuuttopolitiikan helpotuksista ja kustannusten lisäyksistä, joita hallitus on tämän koronaepidemian aikana tänne saliin tuonut. Ensi viikolla tulee lisää, kunhan saamme valiokunnasta asian ulos.

Kuten on moneen kertaan todettu, tästä ulkomaalaislain muutoksesta ei tule olemaan hyötyä maatalouden työntekijöiden saatavuuteen tai ruokahuoltoon, eikä sitä tässä esityksessä edes väitetä. Se ei perustu tosiasialliseen tietoon, ei tilastoihin, ei taloudellisiin laskelmiin, ei kansainväliseen vertailuun, ja minkäänlaisia vaikutusarvioita ei oikeasti ole tehty. Mihin esitys perustuu: yhtäältä se perustuu vihreään ideologiaan, vaatimukseen helpottaa kaikenlaista maahanmuuttoa ja toisaalta harhakuvitelmaan, että keskustan maatalouden äänestäjä hyötyisi jotenkin tästä asiasta. Edellinen on poliittinen unelma, josta on maallamme haittaa, jälkimmäinen on yksinkertaisesti höpsöttelyä. Niinpä perussuomalaiset esittää, että lakiehdotus hylätään.

Koska ruokahuoltomme, omavaraisuutemme ja maatalouden tilanne on perussuomalaisista oikeasti tärkeää, esitän myös seuraavaa lausumaa: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin, joilla suomalaisen elintarviketuotannon riippuvuutta ulkomaalaisista kausityöntekijöistä voidaan tehokkaasti vähentää ja kotimaisen työvoiman saatavuutta maa-, metsä-, puutarha- ja kalatalouden tehtävissä lisätä.”

13.08 Jussi Halla-aho ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä laki koskettaisi ainoastaan ennen lain voimaantuloa jätettyjä hakemuksia tai ennen lain voimaantuloa hakemuksen jättäneitä henkilöitä, ja koska muutamaan kuukauteen uusia turvapaikkahakemuksia ei käytännössä ole tullut ja koska tämä nykylain mukainen karenssi kestää pääsääntöisesti kolme kuukautta, niin suurin osa siitä muutenkin pienestä joukosta, jonka työllistymistä tällä lakimuutoksella halutaan edistää, vapautuisi karenssista piakkoin tai on jo vapautunut nykyisenkin lainsäädännön puitteissa, eli tällä ei ole käytännössä minkäänlaista vaikutusta.

Me olemme tämän asian käsittelyn eri vaiheissa korostaneet sitä, että tällaisen askartelun sijaan hallituksen pitäisi pyrkiä patistamaan töihin sitä monin verroin suurempaa turvapaikanhakijoiden joukkoa, jolla on jo työskentelyoikeus, puhumattakaan siitä vielä suuremmasta joukosta, joka on saapunut maahan vuosien saatossa humanitaarisin perustein,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

jolla on jo oleskelulupa ja siihen sisältyen työskentelyoikeus. Näiden henkilöiden parissa työllisyysaste on mitättömän surkea. Tärkeimmistä pakolaisten lähtömaista Irakista, Afganistanista ja Somaliasta tulleista henkilöistä alle promille työskentelee tällä hetkellä maatalouteen liittyvissä tehtävissä.

Ei tästä ole ratkaisuksi ongelmaan. Sen sijaan tällä halutaan edistää sitä, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet henkilöt jäävät maahan, ja tämä on linjassa vihreiden yleisen maahanmuuttoagendan kanssa.

Pidemmittä puheita, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Purran tekemää hylkäys- ja lausumaesitystä.

13.10 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Aivan alkuun haluan kannattaa edustaja Heinosen tekemiä kokoomuksen lausumaehdotuksia ja ehkä tuoda tähän keskusteluun vielä sen lisäksi, että täällä on paljon puhuttu huoltovarmuudesta nimenomaan maatalouden ja puutarhojen osalta, sen, että huoltovarmuus koskettaa myös muita aloja. Esimerkiksi Porvoon öljynjalostamon huoltoseisokki on nyt jouduttu kausityövoiman puutteen vuoksi jaksottamaan hyvinkin pitkälle ajalle, ja tietenkin se keskeyttää silloin myös jalostamon toiminnan. Sen vuoksi tätä koko kysymystä kannattaakin katsoa huomattavasti laajemmin, ja sen vuoksi tämä meidän ensimmäinen lausumamme, jossa vaaditaan hallitusta ryhtymään toimiin, vaikuttaviin toimiin työvoiman tarjonnan lisäämiseksi huoltovarmuuden kannalta keskeisillä aloilla, on aivan olennainen. Toivon, että hallitus ottaa kysymyksen vakavasti, jotta niin maataloudessa kuin muilla huoltovarmuuden kannalta tärkeillä aloilla asia saada mahdollisimman pikaisesti ratkaistua.

13.11 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Nyt hyväksyttävänä oleva laki on osa sitä toimenpidekokonaisuutta, jonka avulla saamme helpotusta koronaepidemian aiheuttamaan työvoimapulaan erityisesti marja- ja vihannestiloilla. Tämä laki on siis pieneltä osaltaan tärkeä suomalaisen ruuantuotannon turvaamiseksi.

Kausityöntekijöitä on ollut vaikea saada tiloille epidemia-aikana. Maatilat tarvitsevat nyt lainsäätäjiltä apua, jotta suomalaisen ruuan tuotanto voidaan turvata myös poikkeusoloissa. Tämän lain tavoitteenahan on purkaa turvapaikanhakijoiden karenssit niin, että Suomessa turvapaikkapäätöstä odottavat turvapaikanhakijat pääsevät töihin akuutista työvoimapulasta kärsiville, kausityövoimaa käyttäville aloille maa-, metsä-, puutarha- ja kalatalouden työtehtäviin.

Esitys on saanut kiitosta maatalousyrittäjiltä esimerkiksi Lappeenrannassa, missä toimii valtion vastaanottokeskus Konnunsuolla. Lappeenrannassa yrittäjät ja vastaanottokeskus ovat tehneet hyvää yhteistyötä jo etukäteen kartoittaakseen sopivia ja halukkaita työntekijöitä tiloille töihin. Kartoitusten pohjalta on havaittu, että monilla turvapaikanhakijoilla on korkea motivaatio tehdä töitä.

On siis pelkästään järkevää laajentaa turvapaikanhakijoiden työntekomahdollisuuksia aikana, jolloin maatilat tarvitsevat lisätyövoimaa, jotta suomalainen ruuantuotanto voidaan turvata. Tämä nyt käsittelyssä oleva väliaikainen lakiesitys on hyvä kahdensuuntaisesti: useammat turvapaikanhakijat saavat näin mahdollisuuden työskennellä toimettomuuden sijaan, ja maatalousyrittäjät saavat helpotusta kausityövoimapulaansa.

Kuten maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa lausunnossaan, vaikka esityksellä ei yksinään arvioida olevan suurta merkitystä koko maan työvoimatilanteeseen, sillä voi olla yksittäisille alan toimijoille suurikin merkitys. Siksi tämäkin keino kannattaa ottaa käyttöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta pitää maa- ja metsätalousvaliokunnan tavoin välttämättömänä, että koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa kaikkien lakiehdotuksessa tarkoitetuilla toimialoilla työskentelevien kausityöntekijöiden olosuhteisiin, työsuojeluun ja työturvallisuuteen sekä niiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Edelleen valiokunta tähdentää, että lisäkeinoja ja toimenpiteitä työvoiman varmistamiseksi huoltovarmuuden kannalta kriittisille aloille on välttämätöntä edelleen selvittää.

13.14 Markku Eestilä kok: Arvoisa puheenjohtaja! Kausityövoiman merkitys on Suomessa erittäin tärkeä, ja sen takia tietenkään, vaikka tämä nyt on ulkomaalaislain tilapäinen muuttaminen, kovin paljonhan tämä ei varsinaiseen ongelmaan tuo ratkaisua. Mutta on erittäin hyvä, että tämä asia on noussut esille, tämä maatalouden ja myös metsätalouden kausityövoiman merkitys, sen takia, että Suomessa oman näkemykseni mukaan pitäisi määrätietoisesti pyrkiä nostamaan nimenomaan käsillä tehtävän työn arvostusta. Se kuvastaa jotakin, että nämä maatilat, kasvipuutarhat ja muut eivät ole saaneet työvoimaa, vaikka työvoimareserviä meillä kyllä on.

Mutta mitä tulee tähän itse ongelmaan, niin on siinä muitakin asioita ollut, ikään kuin haitallisia, koska aikaisempina vuosina nämä työntekijät, esimerkiksi Ukrainasta tulleet, ovat olleet aika vakioituja ja samoilla tiloilla on ollut samoja työntekijöitä. Joka vuosi on sama ongelma, että tilat eivät voi vaihtaa työntekijöitä ja byrokraattiset ongelmat ovat isoja, eli tähän pitäisi jatkossa kiinnittää huomiota, koska tämä kausityövoima on Suomessa niin kuin Euroopassakin pakollista, ja jotta nämä työt tulevat tehtyä, niin se byrokratian poisto on se ykköstavoite, ei niinkään ulkomaalaislain muuttaminen.

Mutta harmi, kun täällä ei maa- ja metsätalousministeri Leppä ole paikalla. Hän olisi voinut arvioida, kun Suomen pitää vertailla muita maita. Kausityövoiman tarve Euroopassa on aika iso, ja jos minä oikein näitä lukuja muistan, niin Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa on vuosittain yhteensä 800 000 kausityövoimalaista tekemässä näitä töitä, ja Suomen tarve, noin 16 000, on aika pieni. Eli alun perinkin ihmettelin vähän, että jos oli vaikeuksia syystä tai toisesta saada näitä ulkomaalaisia kausityöntekijöitä Suomeen, niin miksi ihmeessä hallituksen piti yleensä neuvotella joitakin rajoja, kun olisi pitänyt lähteä siitä, että koronasääntöjä ja karenssia noudattaen olisi pitänyt ottaa maksimi Suomeen eikä panna rajoja. Se jäi tässä ihmetyttämään.

13.16 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Viime kaudella hallitus — alkukaudella, kun perussuomalaiset oli hallituksessa — teki kiristyksiä maahanmuuttopolitiikkaan. Ne tehtiin perustuslakivaliokunnan yksimielisellä tuella, ja jo silloin esimerkiksi vihreiden riveistä kuului, että tämä ei ole ihmisoikeusmyönteistä politiikkaa, vaikka esimerkiksi perustuslakivaliokunta oli todennut, että nämä ovat ihmisoikeussopimuksen mukaisia.

Nyt, kuten edustaja Purra toi esille, tässä koronan varjolla tuodaan ideologisia esityksiä samassa vanavedessä. Samaan aikaan puhutaan siitä, että meidän tulisi jatkossa saada maatiloille ja metsä- ja puutarha- ja kalatalouden piiriin ihmisiä. Mietin sitä, että miten se parantaa esimerkiksi näitten maatalojen arvostusta, että me ajattelemme niin, että me lähдемme siitä, että esimerkiksi meillä laittomasti maassa olevat henkilöt ovat siellä töissä. Ei se ole mikään pysyvä ratkaisu, se on oikeastaan aika absurdi ratkaisu.

Olen monesti pohtinut sitä, että meillä on oikeusvaltio, josta moni täällä haluaa puhua, ja yleinen lainkuuliaisuus, ja suomalaiset ovat melko lainkuuliaista porukkaa, niin kuin huomasimme esimerkiksi hallitusten suositusten pohjalta: moni ihan suositusten pohjalta toi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

mi arjessaan järkevällä tavalla, ilman että jouduttiin tiukkoja määräyksiä kaikessa ottamaan käyttöön. Miten tämä vaikuttaa yleiseen lainkuuliaisuuteen? On olemassa ryhmä, jolle todetaan, että no, sinulla on maastapoistamispäätös, mutta ei sinun sitä tarvitse noudattaa, koska meillä on Suomessa tällainen järjestelmä, että meillä on ihmisiä, joiden ei tarvitse noudattaa lainvoimaisia päätöksiä. Ajattelen nyt, että esimerkiksi itse saisin päätöksen, tai kuka tahansa muu, että tuomioistuimesta tulisi lainvoimainen päätös, että joudut maksamaan x euroa. Voiko tässä kieltäytyä ja sanoa, että en minä maksa? Kuule, kyllä sinä vaan maksat. Eli täytyisi vähän miettiä, miltä tämä näyttää ja kuulostaa ja tuntuu.

Meillä kuitenkin samaan aikaan tässä koronan ohella tapahtuu kaikenlaista. Hallituksessa on valmistelussa turvapaikanhakijoiden oikeusavun parantaminen, joka viime kaudella saatiin pois sieltä lainsäädännöstä siinä mielessä, että ei tule olla mitään ryhmää, jolla on paremmat oikeudelliset edellytykset saada oikeusapua. Meillä on lisäksi tämä al-Hol-tilanne: tänne meille tulee tällä hetkellä ihmisiä, ja erityisesti aikuisia ihmisiä, vaikka meillä on tosi tiukka taloudellinen tilanne.

Kannatan lämpimästi tätä perussuomalaisten lausumaa ja toivoisin, että kehittäisimme sitä maaseudun ja maaseututyön arvostusta muun muassa ottamalla sen kouluun oppiaineeksi tai kannustamalla taloudellisesti ottamaan työtä vastaan. Tämä ei nyt ehkä ole ihan se paras mahdollinen tapa, mutta tietysti tämä toteuttaa vihervasemmiston ideologiaa.

13.19 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan näitä kokoomuksen lausumia, joita tässä on toki jo kannatettukin. Mutta lähinnä pyysin tämän puheenvuoron perussuomalaisten puheenvuorojen johdosta. Täytyy sanoa, että se minun mielestäni on kyllä hyvä tunnustaa, että tämän ehdotuksen vaikutus on kaikinensa marginaalinen ja minunkaan oikeustajuuni ei mahdu se, että jos on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen, niin sitten on oikeus tehdä töitä. Kyllä silloin ollaan maasta poistumisen linjoilla. Mutta muuten on kyllä ihan mahdollon ymmärtää tätä perussuomalaisten argumentointia tässä työperäisen maahanmuuton asiassa, koska tähän ette vastusta pelkästään turvapaikanhakijoiden työntekoa vaan myöskin näitten ulkomailta tulevien kausityöntekijöiden tuloa maahan, jos olen oikein ymmärtänyt. [Ville Tavio: Väärin ymmärretty!] — No, se on hyvä, jos siellä on kehitystä tapahtunut. [Jussi Halla-aho: Miten se liittyy tähän esitykseen?] — Tähän asiaan liittyy esimerkiksi se, mistä olemme aikaisemminkin täällä puhuneet myös edustaja Halla-ahon kanssa, että Helsingin Sanomat teki erinomaisen kuvauksen siitä, mitä on arki siellä marjatilalla, halikkolaisella yhdellä Suomen suurimmista marjatioista. Siinä kävi ilmi, että siellä tarvitaan suomalaisia työntekijöitä, siellä tarvitaan turvapaikanhakijoita ja siellä tarvitaan ennen kaikkea näitä Ukrainasta tulleita kausityöntekijöitä. [Ville Tavio: Kielteisen päätöksen saaneita!] Jos ei niitä siellä ole, niin marjoja ei myöskään tule. [Jussi Halla-aho: Kyllä niitä sinne menee!]

Haluaisin ehkä teille vielä sen sanoa, että kun tässä edustaja Eestilä sanoi erittäin hyvin, että Saksassa oliko niitä 80 000 näitä kausityöntekijöitä, niin onko teidän viestinne suomalaisille sitten se, että kotimaista marjaa ei tarvita, koska tänne ei kausityöntekijöitä kaivata. [Leena Meri: Ei me niin ole sanottu!] — No, sitähan te tarkoitate, koska ei niitä marjoja tule, jos ei ole työntekijöitä. Onko teidän viestinne se, että ostakaa sitten vaikka saksalaista marjaa, kun siellä ovat kausityöntekijät tehneet sen muualla? [Jussi Halla-aho: Satonen on nyt vihervasemmiston asialla!]

Kyllä minun täytyy sanoa se, että jos te olette rehellisiä, niin kertokaa ihmisille, että teidän mielestänne kotimaista marjaa ei tarvita, jos se on tullut ulkomaisen työvoiman ansios-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

ta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Näin on totuus, että niitä ei tule ainakaan tänä kesänä, jos näitä ulkomaisia kausityöntekijöitä siellä ei ole. Se on aivan realiteetti. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Nyt ei puhuta kielteisistä turvapaikkapäätöksistä yhtään mitään. Olkaa avoimia ja kertokaa se rehellisesti, että teidän mielestänne näitä marjoja ei Suomessa tarvita, vaan ostetaan kaikki ulkomaista marjaa. — Kiitoksia.

13.22 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt vaikutti vähän siltä, että edustaja Satonen oli jo perjantaitunnelmissa ja keskittyi aivan muuhun kuin tähän esitykseen. Mutta kun marjoista puhuttiin, niin happamia, sanoi kettu.

Mitä tulee tähän suomalaisten työllistymiseen marjatilaille ja muille, niin monestihan kysymys on palkasta. Ymmärrän kyllä vallan hyvin tämän, että sinne tarvitaan lisää työntekijöitä ja muita, mutta tässä esityksessä ei nyt kuitenkaan siitä lainkaan keskustella. Monesti on niin, että maahanmuuttajina Suomeen tulevat saavat asunnon, saavat erilaisia tukia, saavat ruokaa ja sen sellaista, missä suomalaiset eivät ole yhdenvertaisessa asemassa. Ei siellä Halikossakaan Matti Möttönen saa vastaavia etuja kuin monelle muualta tulijalle annetaan. Sitten on tietenkin myös tämä ostovoima, eli onhan se nyt aivan erilaista sitten, jos tulet vaikka Thaimaasta kuin vaikka sieltä Halikosta. Monesti myös nämä työntekijät ovat pitkään tehneet tätä ja ovat ehkä ammattimaisempia kuin meillä kesään painottuvat tekijät. Eihän meillä sillä tavalla ammattilaisia voi ollakaan, jotka ympäri vuoden tätä tekisivät. Täytyy ymmärtää nämä yhtälöt.

Mitä tulee tähän esitykseen, niin täällä on jo mainittu, että tällä ei ole kuin ehkä semmoinen promilleluokan vaikutus, ja siihen keskeisin syy on se, että maahanmuuttajat keskittyvät suuriin kaupunkeihin. Esimerkiksi täällä Helsingissä on kyllä valtavat määrät maahanmuuttajia. Siitä huolimatta heitä ei marjoja poimimaan saa. Kun täällä Helsingissä noin 50 prosenttia on työllisyysaste esimerkiksi irakilaisilla, niin kyllä meidän pitäisi ensisijaisesti sellaisia auttaa työhön, jotka ovat laillisesti tänne tulleet.

Tällä esityksellä viedään koko turvapaikkajärjestelmän uskottavuus, kun aletaan laittomuuksista tehdä laillista. Jos olet saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen, sinun tulisi poistua maasta ja sinut tullaan käännettämään. Myös ne tulee karkottaa, ketkä ovat saaneet oleskeluluvan väliaikaisesti mutta keille sitä ei enää jatkossa myönnetä. Eli täytyy ymmärtää nyt, ettei tällä ole mitään tekemistä turvapaikkaprosessin kanssa eikä mitään tekemistä työllisyyden kanssa marjatilalla. Tämä on aivan puhdasta ideologista politiikkaa — edustaja Heinonen mainitsikin tällaisen vihreän kortin. Ja siltähän se todellakin vaikuttaa, että kun puolueiden värit Vihreässä liitossa ja keskustassa ovat muutenkin samanlaisia, niin näyttää samanlaista se politiikka olevan myös täällä eduskunnassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt tilanne on sellainen, että on 5 minuuttia aikaa istunnon päättymiseen ja 4 puheenvuoroa. Jotta tämä asia saataisiin käsiteltyä, niin se on 5 minuuttia, tai sitten jatketaan keskustelua tiistaina.

13.25 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Koetan olla nopea, suuri valiokunta tosiaan odottaa.

Esitys on varsin hyvä, ja täällä käyty keskustelu happamista marjoista kuulostaa enemmän ideologiselta keskustelulta kuin tästä esityksestä puhumiselta.

Muutama kommentti vain etenkin edustaja Meren esille nostamiin asioihin. Kolmasosa viime vuonna kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista, jotka hakivat työlupaa, sai sen, eli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

heillä on työvoimaviranomaisen puolto sille, että heitä täällä Suomessa tarvitaan töihin. Meillä kestävät meidän lupaprosessit, sekä turvapaikkalupaprosessi että työlupaprosessi, niin kauan, että meillä on maassa ihmisiä, joille on kehittynyt suomen kielen taito ja jotka ovat jo työllistyneet. He ovat saattaneet saada kielteisen turvapaikkapäätöksen mutta odottavat työlupaa, jolla saisivat sitä työtä jatkaa. Tämä mahdollistaa sen nyt tällä yhdellä alalla tämän kesän ajaksi. Hyvin yksinkertainen ja tarpeellinen päätös.

13.26 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Hopsulle tiedoksi, että mikäli nämä ihmiset olisivat työmarkkinoiden kannalta erittäin oleellisia, niin he todennäköisesti hakisivat täältä ensimmäisenä työlupaa, minkä jälkeen arvioidaan, kuuluvatko nämä alat saataavuusharkintaan ja missä päin Suomea. Jos kuuluvat, niin sitten luonnollisesti tämä ei etene. Jos eivät, niin he voivat jäädä maahan työluvalla. Mutta kun kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita on jäänyt maahan muun muassa tällaisten siivousrinkien kautta, niin se ei ole mitään muuta kuin keino kiertää turvapaikkalainsäädäntöä.

Sitten edustaja Satoselle tarkemmin: Tässä kyseisessä Helsingin Sanomien jutussa, johon te olette nyt kaksi kertaa täällä salissa viittannut, [Arto Satonen: Kyllä!] kerrotaan muun muassa niin, että tämä työnantaja ei maksa näille työntekijöille niitä lisiä, mitä hän väittää maksavansa. Työntekijät hälytetään yöllä pellolle korjaamaan hallavaurioita muutamaksi tunniksi. Työntekijöiden mukaan he eivät saa siitä lisiä. Tämä kerrotaan myös kyseisessä jutussa, jota te kovasti täällä arvostatte. Perussuomalaisilla ei ole mitään kausityöntekijöitä vastaan. He eivät jää tänne maahan elämään veronmaksajien rahoilla eivätkä sosiaaliturvalla. He tulevat tänne töihin ja lähtevät maasta: hyöty, hyöty. Meillä ei ole mitään kausityöntekijöitä vastaan. Tässä esityksessä sen sijaan puhutaan aivan toisesta asiasta. Kokoomus on valiokunnassa esittänyt ja ollut myös huolissaan siitä, että turvapaikkajärjestelmää ja lainsäädäntöä kierretään ja täytäntöönpanokelpoiset maastapoistamispäätökset jätetään huomiotta, mutta itse asiassa teidän puheenvuoronne perusteella kokoomus ei kuitenkaan ole sitä mieltä. [Arto Satosen välihuuto]

En usko, että tämä on kiinni siitä, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet pääsevät pelloille. Mikäli te haluatte, että suomalaisia ihmisiä kannustetaan ottamaan työtä vastaan, osallistukaa sellaisiin toimenpiteisiin, joilla tätä saadaan edistettyä. Se, että nyt työttömyyskorvauksen suojaosa on tehty vähän kannustavammaksi, ei valitettavasti vielä auta, koska koko muu sosiaaliturvajärjestelmä on koskematon. Mikäli suomalaisille lomauteuille tai työttömille tai työmarkkinoilta tippuneille tarjotaan samanlaisia etuja kuin tässä tapauksessa maassa oleville maahanmuuttajille tai turvapaikanhakijoille, niin kyllä se työ kelpaa suomalaisillekin.

13.29 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Täytyy todeta, että ulkomaalaislain väliaikainen muuttaminen on kohtalaisen raskas toimenpide tavoiteltuun hyötyyn ja päämäärään nähden.

Mutta kun edustaja Satonen mainitsi siitä, missä määrin tätä ilmiötä on Keski-Euroopassa, niin toistan vielä — ja minä luulen, että minä olen aika lailla oikeassa — että Saksassa, Ranskassa, Italiassa ja Espanjassa tarvitaan vuosittain 800 000 kausityöntekijää. Eli kausityöntekijät ovat Euroopassa aivan normaali ilmiö, ja ilman sitä työt eivät tulisi tehtyä, ja ainakin itse arvostan näitä kausityöntekijöitä, tulevat he sitten mistä maasta tahansa, Keski-Euroopasta tai Ukrainasta, Suomeen. Totta kai me tiedämme, että kyse on elintasokuilusta, koska täällä hankittu rahan ostovoima siellä kotimaassa on sitä tasoa, että epäilen, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2020 vp

moni suomalainenkin lähtisi tekemään pellolle ja muualle töitä, jos saisi 15 000 tai 20 000 euroa kuukaudessa palkkaa.

Mutta puheenvuoroni tarkoitus liittyi edustaja Junnilaan, joka sanoi, että tämä on palkasta kiinni. Olen sitä mieltä, että se on osittain palkasta kiinni, mutta yleinen ilmiö niissä maissa, missä elintaso nousee, on se, että vain tietyt työt tahtovat jäädä tekemättä ja ne sitten tehdään sillä työvoimalla, jota on saatavissa tavalla tai toisella, ja niinhän se on käynyt Suomessakin. Oma puheenvuoroni toi esille yhden asian, mitä itse pidän tärkeänä, että suomalaisessa yhteiskunnassa pitää merkittäväällä tavalla nostaa käsillä tehtävän työn arvostusta, koska nekin työt täytyy jonkun tehdä — ja se on vain osittain palkkakysymys, osittain se liittyy kulttuuriin ja työn tekemisen arvostukseen, ja se on todella muuttunut 20—30 vuoden aikana Suomessa. Eli ainakin itse ikään kuin käsityöammatin harjoittajana arvostan myös käsillä tehtävää työtä ja toivon, että myös yhteiskunnassa tämä arvostus nousee.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely keskeytettiin.